

Perillosament correcte

Autor: Vicenç Villatoro

Data de publicació: 14-01-2021

Per la seva incontestable vigència, hem rescatat un antic article que En Vicenç Villatoro va publicar al diari digital elmon.cat. Hi parla dels perills d'un llenguatge políticament correcte, que, massa sovint, passa per sobre de la veritat i esdevé una eina censora a favor de les causes totalitàries. El perill totalitari de la correcció política.

He estat llegint Ridículament correcte, un llibre del periodista anglès Anthony Browne contra el concepte de "políticament correcte", que ha publicat en català La Campana amb pròleg de Salvador Cardús. Planteja un debat important. Del món anglosaxó ens va venir la idea, positiva en un inici, de la correcció política. Ens deia que el llenguatge no és neutre, que reflecteix relacions de poder i que n'hem de ser conscients. Ara ens arriba també del món anglosaxó l'alarma davant dels excessos de la correcció política. És el que fa el llibre. Només en discutiria el títol: la correcció política no és tant sols ridícula. Fins ara la principal crítica que li hem fet ha estat subratllar-ne els aspectes grotescos del llenguatge, "los miembros y las miembras". El que ens diu Browne no és que sigui ridícula, és que és perillosa, que conté un projecte de censura, en el que hi ha coses que no es poden dir ni es poden pensar, encara que siguin veritat. Sort que ho compensa el subtítol: El perill totalitari de la correcció política.

Això del políticament correcte, en definitiva, és dividir el món entre bons i dolents, entre opressors i víctimes i considerar que una mateixa cosa és dolenta si la fan els dolents i bona si la fan els bons. Si vostè és considerat víctima pels dictadors —en el sentit que dicten, també— del políticament correcte, tot li serà perdonat. Si és dels altres, mai no pot tenir raó, digui el que digui, perquè el que dirà serà un producte automàtic i inevitable de la seva perversa visió del món. Per als partidaris del políticament correcte, tot, el llenguatge, el pensament, les lleis, fins i tot la ciència, ha estat construït a la mida de l'home blanc, de matriu cultural cristiana, occidental i heterosexual. Tot el que es confronti a això té tot el crèdit d'entrada.

El políticament correcte provoca efectes perillosos. El llibre n'insinua uns quants. El primer i més obvi, l'efecte de la censura: hi ha coses que no es poden pensar i si es pensen no es poden dir. El segon, que l'aplicació del políticament correcte força errors de diagnòstic i per tant teràpies socials equivocades. El científic, per definició, contempla totes les dades i totes les hipòtesis, fins i tot les que són desagradables per a ell, i després la realitat i l'experiència les confirmen o les desmenteixen. El políticament correcte obliga a descartar d'entrada determinades dades i determinades hipòtesis, que es consideren apriorísticament o irrelevantes o pecaminoses, i per tant en ocasions diverses –que el llibre enumera- posa la pota fins al coll. El tercer efecte perillós, subratllat per Salvador Cardús: per culpa del políticament correcte, no jutgem arguments sinó argumentadors. Com que el políticament correcte considera que el llenguatge i el pensament són un producte automàtic de la posició que cadascú ocupa en aquesta mena de jerarquia moral que ens imposen, diguin el que diguin els dolents no tenen raó i diguin el que diguin els bons sí que en tenen. Per tant, no cal fixar-se en què es diu, sinó en què ho diu. No cal rebatre els arguments, només cal senyalar que qui els diu milita aquí o allà, és home o dona, occidental o oriental, cristià o musulmà.

Una confessió. Fa un temps vaig començar a escriure un petit assaig sobre aquest tema. El volia titular: "Per què els ciclistes se salten sistemàticament els semàfors en vermell". Ho vaig deixar córrer. A ningú no agrada que l'apedreguin. Potser després del llibre de Browne m'hi tornaré a posar.

19/12/2012

Vicenç Villatoro

<https://elmon.cat/opinio/perillosament-correcte-2723/>